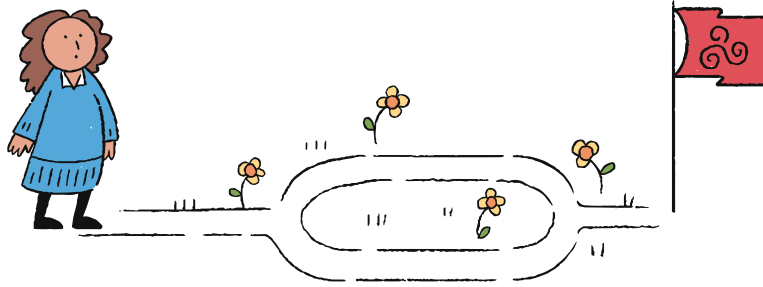

Dearadh Uilíoch don Fhoghlaim

Aithníonn, freastalaíonn agus ceiliúránn Dearadh Uilíoch don Fhoghlaim (DUF) ar inathraitheacht láidreachtaí, riachtanais agus mhodha foghlama daltaí. Is éard a mheasaimid trí DUF ná **'D'fhéadfadh rud a atá bunriachtanach do roinnt daltaí a bheith tairbhiúil do gach dalta'** agus, ar an ábhar sin, tá mar aidhm againn timpeallacht a chruthú inar féidir le gach foghlaimeoir teacht ar fhoghlaim, páirt a ghlacadh agus an rath a bhaint amach inti.

Is í sprioc DUF ná cumas gníomhúcháin an fhoghlaimeora atá cuspóireach agus athmhachnamhach agus dílis, straitéiseach agus dírithe ar ghníomh.

Creat é DUF ina gcuirtear rannpháirtíocht, idirchaidreamh agus ionchuimsiú chun cinn trí bhealaí iolracha idirchaidrimh a sholáthar (an FÁTH go bhfoghlaimítear), léiriú (CAD atá á fhoghlaim) agus an gníomh/léiriú (CONAS a fhoghlaimítear).

Ní hamháin go bhfeabhsaíonn an creat ionchuimsitheach seo torthaí acadúla, ach imríonn sé tionchar dearfach ar iompraíocht daltaí freisin, ina gcothaítear seomra ranga tacúil agus réamhghníomhach. Tá an díriú ar láidreachtaí agus ar sholúbthacht gach duine aonair sa bhealach a bhaintear spriocanna amach dearfach ó thaobh néara-éagsúlachta ó nádúr.

Tríd an gcreat Dearaidh Uilíoch don Fhoghlaim a chur i bhfeidhm, i gcomthéacs oideolaíocht chaidreamhach agus spraiúil, is féidir le múinteoirí timpeallachtaí agus gníomhaíochtaí foghlama a dhearadh is fearr a thacaíonn le foghlaimeoirí teacht ar dheiseanna foghlama dúshlánacha bríocha agus páirt a ghlacadh iontu. Ba cheart go gceanglódh na gníomhaíochtaí seo le heispéiris saoil, láidreachtaí, ábhair spéise an dalta agus leis an eolas a bhí acu roimhe seo.

Inathraitheacht

Ní hí inathraitheacht na ndaltaí inár seomraí ranga an eisceacht, is í an riail.

Nuair a chuirtear é seo san áireamh, chun gach duine de na foghlaimeoirí éagsúla agus a láidreachtaí agus a riachtanais féin a chur san áireamh, tá orainn pleanáil ar bhealach a ligeann dár ndaltaí foghlaim ar bhealaí éagsúla. Áirítear leis seo ábhair éagsúla a úsáid agus rogha nó roghanna a sholáthar i dtaobh conas a fhoghlaimíonn ár ndaltaí tríd an lá.

Bacainní

Níl an bhacainn sa dalta féin, is sa timpeallacht atá an bhacainn agus ní foláir dúinn obair leis an mbacainn sin a nochtadh agus a laghdú don dalta. D'fhéadfadh bacainní neamhbheartaithe a bheith sa timpeallacht foghlama agus is é ár ról iad a aimsiú agus a bhaint, pé áit ar féidir. D'fhéadfadh bacainní a bhaint a bheith bunriachtanach do dhaltá amháin nó roinnt daltaí, ach d'fhéadfadh sé tairbhe a chruthú do gach duine.

Cumas Gníomhúcháin an Fhoghlaimeora

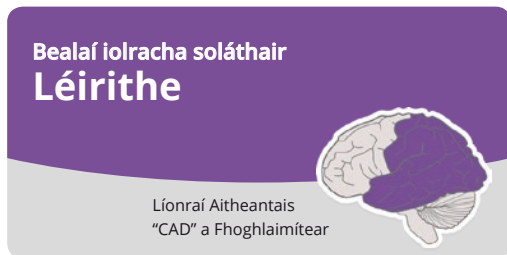
Coincheap tábhachtach é cumas gníomhúcháin an fhoghlaimeora nuair a thacaítear le hiompraíocht. Tugaimid iompraíocht nó mírialú faoi deara amanna nuair nach bhfuil ag an dalta a dteastaíonn uathu le teacht ar an bhfoghlaim. Is féidir leis seo frustrachas a chruthú a théann i méid i rith an lae. Ní hé an freagra i gcónaí 'an t-éileamh a laghdú', ach cumas gníomhúcháin an fhoghlaimeora a chothú. Tá an méid a theastaíonn uathu ag an bhfoghlaimeoir a bhfuil cumas gníomhúcháin acu chun teacht ar na ceachtanna, cibé acu más le hábhair éagsúla, teicneolaíocht, am rialaithe nó cur chuige eile é sin. Tá siad seiftiúil, cuspóireach agus dírithe ar ghníomh; agus tugaimid dóibh na bealaí agus an modh chun an cumas gníomhúcháin foghlaimeora seo a bhaint amach. Trí labhairt leis an dalta, is gnách go bhfeictear duit go bhfuil tuairim mhaith acu faoin méid a theastaíonn uathu leis seo a bhaint amach (i gcás daltaí nach bhfuil labhairt acu nó atá ar bheagán labhartha, féach an mhír ar Ghuth na nDaltaí chun teacht ar roinnt smaointe chun tacú le glór na ndaltaí a spreagadh). Tá bealaí iolracha idirchaidrimh, léirithe agus gníomh agus léiriúcháin ag foghlaimeoirí a bhfuil cumas gníomhúcháin acu. Baintear bacainní atá rompu.

Bealaí Iolracha Idirchaidrimh

Is éagsúil atá daltaí sa bhealach a spreagtar iad chun foghlaim agus níl aon bhealach amháin leis na daltaí go léir a spreagadh chun gnímh. Bainfidh roinnt daltaí taitneamh as spontáineacht i rith an lae, a ghríosaíonn iad ina bhfoghlaim, agus d'fhéadfadh daltaí eile a bheith an-ínníoch muna bhfuil an lá agus an fhoghlaim intuartha. Tá orainn bealaí iolracha idirchaidrimh a sholáthar lenár ndaltaí a thabhairt linn agus a n-idirchaidreamh a mhéadú. Cuid thábhachtach dár ndaltaí a spreagadh a bheith in aithne a chur orthu agus na rudaí is spéis leo a bheith ar eolas againn.

Bealaí Iolracha Léirithe

Is éagsúil a bhíonn daltaí sa bhealach a thuigeann agus a shealbhaíonn siad an t-eolas a chuirtear ina láthair. Arís eile, níl aon bhealach amháin ann le heolas a léiriú a oirfidh do gach duine de na daltaí i seomra ranga. Is eol dúinn go mbeidh inathraitheacht ann. Mar shampla, teastóidh léiriú éagsúil ó dhaltaí a bhfuil lagú radhairc nó moill éistigh orthu nó atá bodhar, i gcomparáid le dalta nach labhraíonn Béarla, ach d'fhéadfaidís agus na daltaí eile go léir sa rang tairbhe a bhaint as ábhair amhairc a úsáid ina bhfoghlaim, mar sin féin. Tá orainn bealaí iolracha léirithe a sholáthar dár ndaltaí chun tacú go hiomlán leo ina bhfoghlaim.

Bealaí Iolracha Gnímh agus Léirithe

Is éagsúil atá daltaí freisin sa bhealach a aimsíonn siad a mbealach sa timpeallacht foghlama agus ina dtaispeánann siad an méid is eol dóibh. Beidh roinnt daltaí ábalta suí an lá go léir, agus beidh deiseanna ag teastáil ó dhaltaí eile chun bogadh, nó obair ar bhealaí éagsúla, mar shampla, ag stáisiúin seasaimh nó ag suí ar ruga fad a bhítear ag éisteacht. Rachaidh na bealaí iolracha seo a bheith ar fáil do gach dalta chun tairbhe gach duine. Ar an gcuma chéanna, is éagsúil a bheidh an bealach is fearr a léiríonn daltaí an méid is eol dóibh tríd an scríbhneoireacht, athinsint, taifeadáin gutha, líníocht etc. Is í an sprioc timpeallacht a chruthú inar féidir le gach dalta an méid is eol dóibh a thaispeáint duit. Beidh daltaí níos rialaithe ina spás foghlama má thugtar bealaí iolracha gnímh agus léirithe dóibh.

Katie Novak: What is Universal Design for Learning

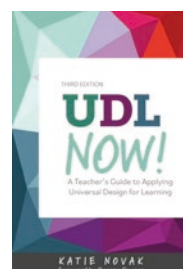
Think DUF!

Transform Your Teaching with Universal Design for Learning le Jennifer L. Pusateri

DUF Now le Katie Novak

Bealaí Iolracha Soláthair Idirchaidrimh

Líonraí Mothachtálacha An
"FÁTH" go bhFoghlaimítear

Tabhair roghanna chun Spéis a Mhúscailt ⁽⁷⁾

- Rogha aonair agus neamhspleáchas a bharrfheabhsú ^(7.1)
- Ábharacht, luach, agus dílseacht a bharrfheabhsú ^(7.2)
- Bagairtí agus cur isteach a íoslaghú ^(7.3)

Rochtain

Bealaí Iolracha Soláthair Léirithe

Líonraí Altheantais
"CAD" a Fhoghlaimítear

Tabhair roghanna le haghaidh Aitheanta ⁽¹⁾

- Bealaí a sholáthar chun taispeáint eolais a shaincheapadh ^(1.1)
- Roghanna eile ar eolas éisteachta a sholáthar ^(1.2)
- Roghanna eile ar eolas amhairc a sholáthar ^(1.3)

Tabhair roghanna chun Iarracht agus Diongbháilteacht a Chothú ⁽⁸⁾

- Suntasacht spriocanna agus chuspóirí a mhéadú ^(8.1)
- Éilimh agus acmhainní a éagsúlú le dúshlán a bharrfheabhsú ^(8.2)
- Cothaigh comholbríú agus pobal ^(8.3)
- Aiseolas atá dírithe ar mháistreacht a mhéadú ^(8.4)

Tógáil

Bealaí Iolracha Soláthair Gnímh agus Léirithe

Líonraí Straitéiseacha
"CONAS" a Fhoghlaimítear

Tabhair roghanna le haghaidh Gníomh Fisiúil ⁽⁴⁾

- Na modhanna d'fhreagairt agus don bhealach a aimsiú a éagsúlú ^(4.1)
- An teacht ar uirlisí agus ar theicneolaíochtaí cúnta a bharrfheabhsú ^(4.2)

Tabhair roghanna le haghaidh Léiriú agus Cumarsáid ⁽⁵⁾

- Meáin iolracha a úsáid do chumarsáid ^(5.1)
- Uirlisí iolracha a úsáid do dhéantús agus do chomhdhéanamh ^(5.2)
- Ligteacht a fhorbairt le leibhéil chéimnithe tacaíochta do chleachtas agus d'fheidhmíocht ^(5.3)

Tabhair roghanna le haghaidh Féinrialú ⁽⁹⁾

- Ionchais agus creidimh a chur chun cinn a bharrfheabhsaíonn spreagadh ^(9.1)
- Scileanna agus straitéisí déileála pearsanta a éascú ^(9.2)
- Féinmheasúnú agus athmhachnamh a fhorbairt ^(9.3)

Imhneánaigh

Tabhair roghanna le haghaidh Tuisceana ⁽³⁾

- Eolas cúlra a ghníomhachtú nó a sholáthar ^(3.1)
- Tabhair patrúin, gnéithe rithabhachtacha, smaointe móra, agus caidreamh chun solais ^(3.2)
- Treoraigh próiseálú agus léirshamlú eolais ^(3.3)
- Uasmhéadaigh aistriú agus ginearálú ^(3.4)

Tabhair roghanna le haghaidh Feidhmeanna Feidhmíocháin ⁽⁶⁾

- Leagan amach cuí spriocanna a threorú ^(6.1)
- Tacú le forbairt pleanála agus straitéise ^(6.2)
- Bainistiú eolais agus acmhainní a éascú ^(6.3)
- An curmas chun monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn a fheabhsú ^(6.4)